

7 parumella

Història de Catalunya

Primeres lectures

per Ferran Soldevila

Il·lustracions de

Josep Vinyals

Preu: 4 pessetes

EN PATUFET

setmanari per a la joventut

el periòdic de llengua vernacle de més gran circulació de Catalunya, imprès en rotativa a 4 colors, amb suplement d'una novel·la d'En Josep M.ª Folch i Torres

40 pàgines d'amena i sana lectura per 15 cèntims

ESQUITX

suplement il·lustrat per a la mainada en un format original, patentat, que el converteix en quatre de rel·ligats

Entre tots quatre sumen la respectable quantitat de 64 pàgines, plenes de contes, historietes, acudits, il·lustracions, amenitats, etc., etc.

ESTEBE RIERA

ESTEBE RIERA
Confiter i Pastisser

Pà de luxe
RAMBLA DE CANALEYES 8.11.
CARRER DE MALLORCA 307.309.
PORTAL DEL ÀNGEL 18

BARCELONA

ESTEBE RIERA

BUTLLETÍ

DE L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

Domicili social: Arcs, 1, pral. - Barcelona - Telèfon 18862

SUMARI

	<u>Pàgs.</u>		<u>Pàgs.</u>
El Consell d'Ensenyament primari	373	XI Concurs nacional d'Història de	
Rafael Campalans, pedagog.	375	Catalunya	380
Parlem de Colònies escolars.	378	Noves.	382

EL CONSELL D'ENSENYAMENT PRIMARI

En començar el curs 1933-1934 poques variacions trobem en les coses d'ensenyament a casa nostra. Tenim una autonomia universitària que s'ha de desenvolupar sota el control d'un Patronat integrat en la seva meitat per senyors de Madrid i de la qual poca cosa podem dir encara. Tenim per altra banda uns Consells regionals dels diversos graus, entre els quals el d'ensenyament primari és el que més ens interessa per la relació immediata que té amb allò que és finalitat de la nostra existència. Hi ha, en primer lloc una cosa satisfactòria en aquest Consell: i és que la seva creació implica un reconeixement de la unitat de Catalunya i de la necessitat de tenir-la en compte, àdhuc en aquelles coses que l'Estat es vol reservar. Ara, la plenitud de funcions i atribucions que se li assignen fa que, segons com, la

seva existència pugui ésser un bé o pugui ésser un mal per a Catalunya. Si mirem la manera com és constituït, veurem que una gran majorança dels seus membres són de designació ministerial directa i això implica sempre un perill perquè aquesta designació pot recaure intencionadament o inintencionadament, en persones poc afectes a Catalunya o poc disposades a tenir en compte les seves realitats i les seves justes aspiracions en matèria docent. Un consell així pot destruir l'efecte del decret de Marcellí Domingo, entre altres coses. Però també el pot afavorir. Si les designacions recauen en persones imparcials i prudents que mirin només l'interès de l'ensenyament i de l'infant, aleshores llur tasca, ajudada per representants elegits per la Generalitat, per la Universitat de Barcelona i pels municipis catalans, pot donar resultats de què tots ens haurem d'alegrar.

I així estem. No es tracta de cap victòria aconseguida de part nostra. Es tracta d'un instrument nou que l'Estat crea per a adaptar el seu regisme a la nova situació de Catalunya. Hem de veure venir i esperar que aquest instrument, per la bona voluntat de tots, serveixi per a atenuar la injustícia fonamental que és la falla més grossa de totes les que té l'Estatut de Catalunya. I és tot el que podem esperar.

RAFAEL CAMPALANS, PEDAGOG *

L'amic i company traspassat suara d'una manera tràgica, era, de segur, més conegut del gros públic com a polític, que com a pedagog, encara que a l'hora de l'enterrament l'homenatge cabdal fou dels seus alumnes de l'Escola del Treball. Nosaltres no podem parlar d'ell com a polític, matèria que no és el nostre fort, però sabem què valia com a pedagog. És més, nosaltres en-tenem únicament Rafael Campalans com a pedagog, fins quan feia política. El títol del seu darrer llibre « Política vol dir Pedagogia », representa l'expressió definitiva de la seva personalitat.

En escriure el títol que encapçala aquestes ratlles pensàvem en una galeria dels nostres pedagogs il·lustres i deliberàvem, per tant, a qui podíem donar aquest títol i quins mèrits podíem creure necessaris per adjudicar-lo. No sols els teoritzants o els mestres de minyons haurien de merèixer-lo en aquests nous orígens de Catalunya. Pedagog vol dir ara per nosaltres, formador dels nostres homes i de la nostra personalitat col·lectiva per mitjans docents. En aquesta esfera es movia i sofria Rafael Campalans. Ell es posava en contacte amb la matèria humana en l'aula, en la càtedra, en l'article de diari i en el llibre, i sobretot a través de la seva acció multiforme com a Director de la seva

* Amb la mort de Rafael Campalans, l'Associació Protectora ha perdut un dels socis més actius. De la seva valor en el camp de la Pedagogia ningú en pot parlar amb més autoritat que Alexandre Galí qui, en més d'un aspecte ha estat col·laborador seu. Per això creiem que el millor tribut que podem rendir al company desaparegut, és la reproducció d'aquest article aparegut damunt les planes del *Butlletí dels Mestres*.

magnífica Escola o de les organitzacions obreres en les quals intervenia, pensant tant en l'individu vivent que tenia davant com en la collectivitat, en aquest cas Catalunya, que calia renovar i exaltar. La seva visió, la seva aspiració era sempre transcendental i generosa, amb una amplitud de gest que constituïa, a la vegada, la seva força i la seva feblesa.

Però Rafael Campalans era també pedagog en el sentit més directe i immediat del mot. Era mestre, era un magnífic mestre fins en el fer de l'aula, en la més vulgaríssima traça d'ensenyar. Era ben bé de l'ofici i ho diem de cop, perquè no se li regategi res en aquest ram. Però, al nostre judici, era pedagog perquè entenia la pedagogia en el seu veritable concepte, no com una màquina de donar coneixements a través d'unes lliçons impecables, sinó com una manera de desvetllar en els altres iniciatives i activitats per mitjà d'una correntia cordialíssima de vida i relació. Per això ell, Rafael Campalans, amb tot i la seva habilitat de mestre dins l'aula, es llançava més aviat a ésser un fomentador d'activitats i produïa al seu voltant organitzacions vives entre els alumnes. Exemples: les Associacions i organitzacions marginals a l'obra escolar — i més veritablement obra escolar que la de les aules — de l'Escola del Treball, que ell havia renovat; de l'Ateneu Polytechnicum, que havia inspirat constantment; de l'Escola de Bibliotecàries, d'on era professor. Àdhuc massa generós, massa obert, massa liberal, massa optimista en aquesta mena d'activitats, i actuant, per tant, amb massa risc, massa al descobert; cosa que li havia causat més d'un disgust d'aquells que només solen tenir els homes generosos que ho juguen tot sense cap reserva.

No cal dir, doncs, que un esperit d'aquesta mena posat a l'aula no podia acontentar-se de la lliçó en la qual l'alumne res-

ta passiu i el mestre es llueix. En l'antiga Escola d'Agricultura de la Mancomunitat, on ensenyava Física, la seva aula era una cosa sense importància, el que era important era el taller al costat de l'aula, puix que la Física era ensenyada a base de proves i de construcció d'aparells i de reinvenió. «Butlletí dels Mes-tres», en la seva primera època, havia estat honorat amb algun article, on era exposat aquest mètode de treball. I en tot el que permetia la matèria en la seva càtedra de l'Escola de Bibliotecàries, «Història del desenrotllament de les Ciències», seguia uns procediments semblants.

En Rafael Campalans com a pedagog cal honorar, doncs, el bon mestre, l'excel·lent professor, però més que tot, l'educador creador i inspirador. L'Escola del Treball, amb la seva enorme vitalitat, que, com totes les coses vives, té manifestacions bones i dolentes, és una creació seva, com ho és l'Ateneu Polytechnicum, com ho és la seva càtedra de l'Escola de Bibliotecàries. I no és poca la seva influència en totes les organitzacions d'ensenyament professional i tècnic que la Mancomunitat de Catalunya creava per mitjà del Consell de Pedagogia, del qual Rafael Campalans era Secretari Tècnic junt amb el que subscriu.

ALEXANDRE GALÍ

PARLEM DE COLONIES ESCOLARS

Als amics de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana

La tasca realitzada enguany, per la Comissió d'Higiene Escolar de la nostra Protectora, a la qual tinc l'honor de pertànyer, junt amb els meus digníssims companys i bons amics els doctors Cirera Voltà, Sunyé Medan i Jeroni Moragues, ha estat més difícil que la dels altres anys. El nostre president doctor Cirera, va creure i amb molt bon encert, procedir a la renovació i ampliació de les fitxes dels centenars d'alumnes que segueixen els seus estudis a les escoles de la Protectora, per tal de tenir les dades més completes i característiques de la constitució de cada escolar, la qual cosa havia de facilitar quan arribés el moment, la justa selecció d'aquells que havien d'ésser admesos a les colònies d'estiu, que la nostra Associació organitza cada any amb l'ajut dels seus socis amics dels infants. I d'aquesta selecció feta amb el màxim de cura i d'interès mèdic i paternal, durant els mesos del curs, se n'han tret diversos ensenyaments, els quals cal aprofitar, donat el bé que poden reportar als infants.

Primer: Que pel seu estat de migrada salut, fill de la mitjana vida a que estan lligats, gairebé tots els infants revisats, necessiten anar a colònies.

Segon: Que si bé la majoria d'aquests infants, poden anar a una colònia *general* de mar o de muntanya, altres haurien d'anar a una colònia *especial* de caràcter mèdic. Perquè si als primers infants els serà beneficiós de córrer, saltar, jugar, prendre banys de sol, de mar, i pujar muntanyes, als segons, els serà pernicios, degut a llur estat de malaltia constitucional, la qual cosa cal vigilar amb la major cura i tractar convenientment

amb els adequats mitjans medicamentosos, dietètics i de repòs i evitar-los tota fadiga. Per exemple: els cardíacs, hepàtics, bronquístics i àdhuc nerviosos. I bé comprendreu, amics, que no cal pas fer glatir i penar aquests infants de salut migrada, sotmesos a règim especial, barrejant-los amb els altres infants de salut gairebé normal, els quals a voltes van a colònies només perquè han perdut la gana.

Convindria, doncs, establir per aquells pobres infantons, una colònia especial de caràcter mèdic i permanent. No una colònia per a l'estiu solament, sinó per a tot l'any, en la qual els infants de les escoles de la Protectora que més ho necessitessin, hi passarien el temps necessari per a restablir-se. Una colònia en la qual hi hagués un llit per a cada escolar pobre de la Protectora, i en la qual, ensems que metge que tingués cura de la salut del cos, hi hagués mestre que tingués cura de la salut de l'esperit, i repassés cada dia a l'infant la lliçó que li correspondria donar a l'escola, per tal que en tornar-hi, no es trobés en estat d'inferioritat. Seria una petita escola més de la Protectora. Però una escola *mèdica* establerta en un lloc sanitos i a ple bosc.

Una colònia així, ha estat establerta aquest istiu per la Protectora, com a via d'assaig. Una petita colònia de nenes, que la Protectora va honorar-me posant-la sota la meva vigilància mèdica. I aquestes nenes, ensems que han estiuejat i han jugat com les seves companyes de les altres colònies, han estat sotmeses durant un mes a tractament mèdic, i han tornat fortament millorades a ciutat.

I jo pregunto ara: ¿per què aquesta colònia, establerta aquest istiu com a via d'assaig, no podria ésser establerta amb caràcter permanent tot aquest any i altres de successius, puix que tot està preparat per a tenir-la i atendre-la?

Les despeses mensuals que podria ocasionar el sosteniment de vuit o deu infants, comprès la manutenció, ensenyament i medicines, — mil cinc-centes o dues mil pessetes — no seria pas

una càrrega molt feixuga per a uns quants amics de la nostra Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, els quals volguessin ésser padrins de dolor d'aquests infants. El padrinatge més bell de la terra.

DR. JOSEP Mª PETIT I FREIXAS

XI CONCURS NACIONAL D'HISTORIA DE CATALUNYA

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, reprenent el costum establert abans de l'any 1923, i amb el desig de cooperar a la celebració del Centenari de la Renaixença Catalana, convoca un concurs entre les escoles d'ensenyament primari per tal de premiar aquelles que demostrin un millor resultat en l'ensenyament de la Història amb l'aplicació especial a la Història de Catalunya i d'acord amb els moderns avenços pedagògics. El concurs es regirà per les següents

BASES

I. Les escoles que vulguin prendre part en aquest concurs s'hauran d'inscriure, per tot el mes de gener de 1934, a les oficines de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, Arcs, 1, principal. A la demanda d'inscripció hauran d'acompanyar nota del nombre d'alumnes que tenen matriculats i, en el cas de tractar-se d'escoles graduades, dels graus en què aquells estan distribuïts.

II. Es nomenarà un Jurat que començarà a funcionar així que s'hagi complert el terme de la inscripció i que emetrà el seu veredictes dintre la primera quinzena de juny de l'any 1934.

III. El Jurat complirà la seva missió visitant les escoles inscrites tants cops com cregui necessari, però d'una manera

obligada al començament i a l'acabament del terme assenyalat per a la celebració del concurs.

En les visites del Jurat, l'Escola actuarà amb tota llibertat, funcionant d'una manera normal i oferint als visitants totes les proves i demostracions que estimi convenients perquè aquests puguin judicar el seu treball.

IV. El jurat, per a qualificar, prendrà en consideració:

a) Els resultats obtinguts en ordre a la formació dels alumnes, com a preparació per a una sòlida iniciació a la Història.

b) L'aplicació dels mètodes moderns en l'ensenyament de la Història.

c) La manera com aquest ensenyament és articulat a l'obra total que l'escola realitza.

V. S'adjudicaran un premi de 2,000 pessetes, un altre de 1,500, dos de 1,000 i quatre de 500, a cada un dels quals acompanyarà un Títol o Diploma d'Honor.

En el cas que l'escola premiada sigui unitària, el premi s'entendrà adjudicat al mestre.

En el cas que sigui una escola graduada s'entendrà adjudicat a la Institució, perquè aquesta el distribueixi entre els mestres tal com estimi just i convenient.

VI. El repartiment de premis s'efectuarà públicament en la data que al seu temps s'assenyalarà.

Barcelona, 1 de maig de 1933.

Nota. — El Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana es complau a fer constar que, integrant la quantitat que destina als premis d'aquest Concurs, hi ha un donatiu de 500 pessetes a la memòria del malaguanyat Joaquim Folguera.

NOVES

SOCIS INGRESSATS DARRERAMENT

Consell Directiu de 26 de juny de 1933

Individuals. — Josep Jori, Marc Aureli Vila, Francesc Xiberta, de *Barcelona*.

Francesc Girbau, Antoni Manyac, de *Blanes*.

Joan Carbonell, Pere Pujol, de *Cardedeu*.

Joan Anguera, Agustí Casasampere, Mn. Frederic Martí, Josep Roura, de *Coldonia Güell*.

Joan Arqueros, Josep Cruanyes, Gaietà Hugas, Josep Roura, Dolors Serra, de *La Bisbal*.

Víctor Masriera, Josep Mateu, Maria de Rodoreda, Núria Rodoreda, Salvador Soler, Mercè de Velten, Carles Velten, de *Madrid*.

Joaquim Palmada, de *Meira, Baltar*.

Pere Bonsoms, Josep M.ª Riera, de *Vendrell*.

Andreu Ferrer, Estanislau Pellicer, Ramon Morey, Miquel Deyà, Miquel Massuti, Miquel Font, Guillem Forteza, Ignasi Forteza, Josep Ferrer, Antoni Alcover, Francesc de P. Aguiló, Antoni Garau, de *Mallorca*.

Consell Directiu de 21 de juliol de 1933

Collectius. — Unió Democràtica de Catalunya, de *Gràcia*.

Unió Esportiva de Blanes, de *Blanes*.

Individuals. — Beneta Aluja, d'*Aguilar de Segarra*.

Joan Alsina, Josep M.ª Boixareu, Manuel Busom, Joan Canals, Josep Castellà, Fèlix Facet, Josep Nivell, Lluís Vaucells, de *Badalona*.

Ramon Bacardit, Marcel·lí Creixell, Rafael Dalmau, Jordi Vilanova, de *Barcelona*.

Dolors Font, de *La Farga de Bebié*.

Joan Feu, Celestí Junyent, Jaume Orriols, Tipografia Artística, de *Manresa*.

Josep Vericat, d'*Ulldecona*.
Pere Soler, de *Santa Coloma de Cervelló*.

Consell Directiu de 29 d'agost de 1933

Collectius. — Casal Català Prat de la Riba, S. A. Vilardell, Agrupació al Servei de Catalunya, de *Barcelona*.

Casal Republicà Catalanista, d'*Arenys de Mar*.

Casal Republicà Artesenc, d'*Artesa de Segre*.

Foment Agrícola Industrial i Comercial, de *Molins de Rei*.

Individuals. — Manuel G. Alba, Maria Castells, Francesc Deiros, de *Barcelona*.

Josep Amorós, Pere Blanch, Francesc Cases, Ciril Castellana, Josep Escolà, Hèctor Iturralde, Pere Massana, Ventura Roca, Romà Rosell, Marcellí Santamaria, Isidre Serra, Manuel Serra, d'*Artesa de Segre*.

Salvador Jover, Vicents Rocosa, Víctor Ribas, de *Canet de Mar*.

Valerià Sierra, de *Capellades*.

Ramon Mestre, de *Granollers*.

Joan Bordas, Serafina Iglesias, de *Molins de Rei*.

Eulogi Bordas, Alexandre Frias, de *Reus*.

Alexandre Casadesús, de *Ripoll*.

Antoni Genescà, Jaume Camps, de *Sabadell*.

Iu Bohigas, Josep Puig, de *Salt*.

Xavier Sánchez, de *Santa Eugènia de Ter*.

Antoni Mateu, de *Sarreal*.

Josep Carbonell, de *Sitges*.

Consell Directiu del 26 de setembre de 1933

Collectius. — Cambra del Viatjant, Corredor i Representant de Catalunya, de *Barcelona*.

Nosaltres Sols!, de *Mataró*.

Casal Català de Tenerife, de *Santa Creu de Tenerife*.

Institut Industrial de Terrassa, Círcol Egarenc, Unió Comercial i Industrial, «El Seguro Tarrasense», Associació Mútua, de *Terrassa*.

Individuals. — Carles Bertrand, Francesc Herrera, Anna Munrabà de Fontova, Ramon Soler, de *Barcelona*.

Joan Borrell, Joaquim Robert, de *Blanes*.

Pere Fontanet, Lluís Montagut, de *Castellar del Vallès*.

Demetria Bosch, Gaspar Panadès, Josep Sagrera, Josep Tarragó, de *Mataró*.

Narcís Figarola, Llorenç Planella, Joan Puig, de *Santa Eugènia de Ter*.

Josep Anglada, de *Sant Feliu de Guíxols*.

Joan Galí, de *Terrassa*.

COMISSIONS DELEGADES

Esterri d'Aneu: President, Balbí Soler; Tresorer, Joan Soldevila; Secretari, Melcior Riart i Vocals, Josep Bruna i Josep Ferré.

Colònia Güell: President, Josep Baiget; Secretària, Avelina Cucurella i Tresorera, Maria dels Àngels Rodríguez.

Vendrell: Josep Ramon i Blanc; Tresorer, Josep Queralt i Secretari, Teresa Martorell.

Igualada: Aquesta Comissió Delegada de la nostra Associació, d'acord amb l'Ajuntament i la Delegació de Palestra, ha intervingut en l'organització de la primera Escola d'Estiu d'aquella ciutat, la qual ha donat un resultat ben falaguer. El nomenament del professorat ha anat a càrrec de la Comissió Tècnica de la «Protectora». La designació recaigué en els mestres senyors Francesc Huguet, Director, Blai Alberic i Josep Claver i en les mestres senyoretas Rosa Flor i Carme Llinàs.

La semi-colònia escolar edità sota el nom d'*Infantesa* un notable portantveu il·lustrat amb bonics gravats al linoleum.

Blanes: A càrrec del professor senyor Àngel Estrem, la Comissió Delegada de Blanes ha donat un curset de gramàtica catalana durant la primera quinzena del mes de juny.

Sitges: El dia 5 del passat mes de juny va celebrar-se l'acte del repartiment de premis del Concurs de Lectura i Escriptura catalanes i d'Història de Catalunya. En representació del Consell va assistir el senyor Tomàs Roig i Llop de la Comissió de Foment de la Protectora.

Canet de Mar: Tal com estava anunciat el dia 25 de juny va celebrar-se el Concurs de Lectura i Escriptura catalanes i Geografia de Catalunya que organitzava la nostra delegació. A l'acte del repartiment de premis hi assistí el Conseller senyor Pompeu Fabra.

Manresa: El Consell Directiu de la nostra Associació ha concedit a la Comissió Delegada de Manresa el lot de llibres que havia sol·licitat per a premis d'un curs de gramàtica catalana.

El dia 29 de juny el senyor Tomàs Iduarte, de la «Protectora», va donar una conferència en el local de l'Orfeó Manresà, sobre l'obra de la nostra Associació.

Reus: El dia 25 de juny aquesta Comissió Delegada va celebrar un Concurs escolar de Lectura i Escriptura i el dia 2 de juliol l'acte del repartiment de premis. Hi assistí el senyor F. Grau i Ros de la Comissió de Foment, en representació del Consell Directiu.

Sabadell: La Comissió Delegada de Sabadell ha celebrat també el Concurs de Lectura i Escriptura catalanes que el Consell Directiu havia recomanat a les delegacions que organitzessin en commemoració del Centenari de la Renaixença. L'endemà, dia 18, va efectuar-se el repartiment de premis als escolars premiats. Hi assistiren els senyors Pompeu Fabra i Tomàs Roig i Llop.

Santa Fe (Argentina): La Comissió Delegada de la Protectora en aquesta ciutat ha organitzat uns curssets de Gramàtica catalana, Geografia i Història de Catalunya propis pels fills dels catalans residents en aquelles terres, els quals han anat a càrrec dels consocis senyors Salvador Mas; J. Camí, fill i J. Enric Puigbonet.

Malgrat: El primer acte d'aquesta Comissió Delegada, recentment reorganitzada, ha estat la celebració d'un concurs escolar de Lectura i Escriptura catalanes el qual va tenir lloc el dia 17 de juliol.

Terrassa: Ha estat celebrat el Concurs de Lectura i Escriptura catalanes que aquesta delegació havia convocat. El dia 23 de juny va efectuar-se el repartiment de premis en el qual pronuncià un inspirat parlament el Secretari de la «Protectora» senyor Lluís Bertran i Pijoan.

Sant Feliu del Llobregat: La Comissió Delegada de Sant Feliu del Llobregat ha donat compte al Consell Directiu de l'acte de clausura del curs de Gramàtica catalana que hi ha vingut donant el senyor Narcís Massó, al qual acte va assistir el Conseller senyor Pompeu Fabra.

Buenos-Aires: Segons noves tingudes d'aquella Delegada, ha quedat constituït el nou Consell, de la forma següent: President, H. Nadal i Mallol; Secretari, Teodor Banús; Tresorer, Josep Cabré i Brú; Vocals, Antoni Vila i Mainou i Josep Roca.

Molins de Rei: S'ha celebrat darrerament un Concurs de Lectura i Escriptura, amb resultats excel·lents, assistint-hi en representació de la Protectora, els senyors Josep M.ª Villalón, Enric Jaume, Josep Roc, Joan B. Cortés, i, al repartiment de premis, el senyor Lluís Bertran i Pijoan.

Sant Feliu de Guíxols: Anuncia per aquesta tardor, un Concurs de Lectura i Escriptura.

Blanes: El dia 11 de setembre, tingué lloc un acte de Commemoració del Centenari de la Renaixença, en el qual prengueren part els membres de la Comisió de Foment, senyors Maurici Serrahima i F. Grau i Ros.

Mataró: També aquesta Delegada commemorà el Centenari de la nostra Renaixença amb un acte, al qual assistí el membre de la Comissió de Foment, senyor Miquel Gil.

ALTRES ACTES

El Secretari de la nostra Associació senyor Lluís Bertran i Pijoan va prendre part en un acte celebrat a Sant Just Desvern en commemoració del Centenari de la nostra Renaixença i a la clausura del curs de llengua catalana que ha donat l'Acció Cultural de Sant Martí de Provençals.

El professor senyor Josep Roc va assistir en representació de la Protectora a un Concurs escolar celebrat a Súria.

COLÒNIES ESCOLARS

Les Colònies escolars que la nostra Associació organitza cada any per als infants de les escoles catalanes, s'han portat a terme també, aquest estiu, amb un resultat excel·lent.

Seguint les orientacions de la Comissió d'Higiene Escolar, els alumnes proposats han estat distribuïts entre les colònies establertes a Canet de Mar, Cambrils (Castell de Vilafortuny), Pineda, Ripoll i Sant Hilari Sacalm, on, sota la cura dels mestres senyors J. Miquel, J. Muntanya, M. Tolosà, J. Mestre, J. Humet i X. Vigué, i mestresses senyoretes M. i V. Escolà i C. Molins, passaren el mes d'agost.

Enguany, encara, s'ha establert una colònia especial per als alumnes de salut més delicada, els quals han estat hostatjats a la «Llar infantil Narcisa Freixa», que el Dr. J. M. Petit i Freixa posseeix a La Garriga.

El total d'escolars beneficiats ha estat de cent quaranta quatre.

CURS INTERNACIONAL MONTESSORI

S'ha rebut una atenta comunicació del Comitè Organitzador del Curs Internacional Montessori, agraïnt la cooperació que la Protectora li prestà, i fent constar la brillant tasca que realitzaren les senyorettes becades per la nostra Associació.

HOMENATGE A RAFAEL DE CASANOVA

Com de consuetud, la Protectora portà aquest any una corona de flors al Monument a Rafael de Casanova, cooperant així a l'homenatge popular als herois de les llibertats catalanes.

DONATIUS DE LLIBRES

S'han concedit lots de llibres a les Biblioteques Escolars de la «Cooperativa La Fraternitat», de la Barceloneta, Escoles de Sant Bartomeu del Grau, Monjos i Aguilar de Segarra.

EDITORIAL

S'ha pres l'acord de procedir a les segones edicions del Llibre segon de «Lectures d'Infants», i primer grau de «Lliçons d'Aritmètica».

DONATIUS REBUTS

La Caixa de Pensions i Estalvis ha ofert al Consell cent exemplars de l'antologia que ha publicat amb el nom de «Els Vells», perquè siguin ajuntats en els lots de llibres que la nostra Associació ofrena a les biblioteques escolars.

El senyor Eduard Girbal Jaume, Mestre en Gai Saber, ha cedit a la Biblioteca de la nostra Associació una collecció de les seves obres.

DONATIUS DE LLIBRES

El Consell ha acordat concedir lots de llibres a la Biblioteca que el doctor Josep M. Petit i Freixes organitza a la seva «Llar Infantil Narcisa Freixas» de La Garriga, a la Delegació de Palestra a Igualada per a un Concurs escolar que han convocat i a Acció Cultural de Sant Martí per a repartiment de premis.

ACORDS

El Consell Directiu de la nostra Associació ha concedit la subvenció que havien sol·licitat les comissions delegades de Banyoles i Blanes per als cursos de Gramàtica catalana que s'han donat en aquelles localitats, a càrrec dels professors senyors Jordà i Estrem, respectivament.

També s'ha acordat concedir una subvenció a un Curs de Català, organitzat per l'Ateneu Sindicalista Llibertari.

Donar la conformitat als Estatuts aprovats en la reunió convocada per a constituir la M. A. P. A. Mútua d'Associacions per a Pensions d'Accidents, i comprometre's a formar-ne part.

Adherir-se a l'Homenatge popular a la Banda Municipal de Barcelona.

Delegar als senyors Alexandre Galí i Dr. Ramon Cirera per a formar part de la Junta per la Ciutat de Repòs.

VISITA

S'ha rebut la visita de la Comissió de Bascos i Gallecs que es trobava a Barcelona, la qual fou atesa degudament pel Consell Directiu i li foren donades tota mena d'explicacions sobre la tasca i funcionament de la Protectora.

CONDOLS

El Consell ha comunicat el seu més expressiu pésam a la filla del benvolgut consoci Dr. Joan Freixes i Freixes i a l'Assessor Tècnic senyor Pau Romeva pel traspàs de la seva mare política.

Igualment fou tramès el condol del Consell a la vídua del que havia estat Secretari de la Protectora i actualment Diputat al Parlament de Catalunya, Màrtir Rossell i Vilar.

Biblioteca
de Catalunya

Reg. _____

Sig. _____

"CLARIS"

Comentari a la vida nacional catalana

PUBLICACIÓ SETMANAL

SOTA LA DIRECCIÓ DE F. MASPONS I ANGLASELL

Redacció i Administració: Tuset, 28. - Editorial Altés. - Barcelona

20 cèntims

Havent-se ja constituït el Govern i el Parlament de Catalunya, i començada la seva actuació, "CLARIS" serà publicat de nou.

El seu format serà el doble del de la seva primera tongada dedicada a comentar la discussió de l'Estatut al Parlament espanyol; apareixerà amb regularitat cada dissabte a partir del mes d'octubre, i tractarà primordialment dels següents temes:

Contindrà, en primer lloc, un resum o exposició objectiva de les discussions tingudes la setmana anterior al Parlament de Catalunya i de les decisions o actes del Govern de la Generalitat. Aquesta secció serà en realitat una síntesi del diari de sessions, de coneixement necessari per a seguir amb facilitat la tasca dels poders legislatiu i executiu de Catalunya.

Seguirà a això un comentari semblant al que formà el text dels exemplars de "CLARIS" apareguts durant la discussió de l'Estatut.

El valor moral i el crèdit reconegut a la primera tongada de "CLARIS" i l'extraordinari apreci que va mereixer arreu de Catalunya, fan innecessari qualificar la seva importància.

Quan sigui escaient, hom reproduirà els textos legislatius i documents de major interès del Parlament i del Govern, a fi que tot català pugui tenir fàcilment a l'abast els que han de regir en endavant la vida del nostre territori.

Atès el fet real que Catalunya forma legalment part de l'Estat espanyol, "CLARIS" farà també la recenció i la crítica de les actuacions del Govern i Parlament de Madrid que s'hi refereixin.

Seran registrats i comentats els fets europeus d'interès per Catalunya, recensions d'obres i escrits que s'hi relacionin, i reportatges adients al caràcter de "CLARIS".

Hom hi propugnarà una política de solidaritat de totes les terres de parla catalana.

En un mot, "CLARIS" tractarà de tots els problemes i de tots els afers que es refereixin o es relacionin amb Catalunya des d'un punt de vista nacional català. No cal dir que s'ocuparà dels nacionalismes ibèrics dedicant-hi tota l'atenció que llur importància requereix.

Per a desenrotllar aquesta tasca, els qui ens hem emprès la reaparició del "CLARIS" ens hem volgut assegurar que el Sr. Maspons i Anglasesell faria en el "CLARIS" el mateix que feia en la seva primera etapa, ajudat, però, d'un cos de redacció per a atendre degudament l'amplitud dels temes a tractar i per no tractar-se, com abans, d'una publicació eventual. El dit cos de redacció estarà format pels senyors:

Francesc Maspons i Anglasesell, J. V. Foix, Josep Carbonell, R. Gay de Montellà, Ll. López Olivella, Joaquim Granados, Enric Sala, Carles Sentís, Amadeu Serch, Carles Sala.

Els qui hem pregat insistentment el Sr. Maspons i Anglasesell, que faci aparèixer de nou el "CLARIS", demanem a aquells als quals interessi rebre'l, i esperem que seran tots els qui tinguin notícia de la seva reaparició, que comencin per *subscriure-s'hi individualment*, ja que sols una extensa base de subscripcions prèvies pot assegurar el cobriment de les despeses editorials.

El preu de subscripció anyal, o sigui de 52 números, és de pessetes 10, i per l'estranger, 15 pessetes.

JA HA SORTIT UN PRIMER NUMERO DE L'11 DE SETEMBRE DE 1933.

**TRAMETEU, DEGUDAMENT OMPLERT, L'ADJUNT
BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ**

a l'Administració, Editorial Altés: carrer Tuset, 28,
i també a la Llibreria Bastinos: Pelayo, 52.

BARCELONA

Hens ací alguns fragments d'opinions autoritzades sobre la reoparició del CLARIS d'acord amb els principis ja exposats.

"Em sembla bé la reoparició del CLARIS...

Serà oportú de prestar atenció a l'actuació dels polítics espanyols envers Catalunya (sense oblidar, però, els polítics catalans que actuen fent-els-hi el joc), car lligats com estem a l'Estat espanyol, és interessant de saber el que fan els polítics d'Espanya, per a millor combatre els nostres dominadors.

Crec que una política autènticament nacional és la que es faci de cara als obrers i als pagesos pobres".

Jordi Arquer.

"...després de contestar afirmativament totes les preguntes del vostre qüestionari em refermo en el meu criteri de cercar els mitjans que tots els catalans puguin actuar en política amb la deguda eficàcia.

Us desitjo molta sort i encert en la publicació del CLARIS".

M. Carrasco i Formiguera.

"Entenc que un període de començaments constructius com el que està passant Catalunya, al seu Govern li és més necessari una campanya d'estímul que de crítica sistemàtica.

Crec que cal estar a l'aguait de l'actuació governamental dels polítics espanyols envers Catalunya i que cal fomentar la solidaritat de totes les terres catalanes.

Com més autènticament nacional serà la política del nostre poble, més s'internacionalitzarà Catalunya..."

Josep Dencàs.

"...els partits han de superar els objectius propis i actuar solidàriament amb altres en aquells camps que no poden ésser monopolitzats per cap partit.

Una publicació que observi i jutgi el govern de Catalunya no per servir interessos de partit distints del que governa, i les actuacions dels polítics espanyols en relació a Cata-

"CLARIS"

Comentari a la vida nacional catalana

PUBLICACIÓ SETMANAL

SOTA LA DIRECCIÓ DE F. MASPONS I ANGLASELL

Redacció i Administració: Tuset, 28. - Editorial Altés. - Barcelona

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

(Ompliu-lo degudament amb lletra ben clara)

Sr.

professió carrer n.º pis

porta població partit judicial

es subscriu al **"CLARIS"** per un any, 52 números, i tramet l'import de la subscripció, 10 ptes. (1), per gir postal (o valors declarats).

..... de de 193

.....
(signatura o segell)

(1) Estranger 15 ptes.

lunya, atenent els interessos d'aquesta i la solidaritat de tots els catalans, em sembla digna de tota lloança...".

Martí Esteve.

"Em sembla molt bé la publicació d'un periòdic amb les orientacions consignades en la vostra carta. Fer la tasca que anuncieu i fer-la enfora de tot partidisme polític, serà fer dins la nostra premsa, una tasca pariona de la que "Palestra" ha emprès prop les joventuts catalanes. Ja poden, doncs, pensar que veig amb goig la reaparició del vostre periòdic".

Pompeu Fabra.

"Em plau la nova de la reaparició del CLARIS si ha d'ésser, com en l'etapa anterior, una font de doctrina nacionalista exposada pel nostre insigne juriconsult Sr. Maspons i Anglasell. Un periòdic dirigit per dit senyor amb les característiques i objectius que vostè anomena, estimo que li seria de gran utilitat al nostre poble".

M. Folguera i Duran.

"Si bé l'actuació primordial de CLARIS fou terminada en ocasió de l'aprovació del nomenat "Estatut de Catalunya", és molt de doldre la seva desaparició, car convenia llavors i convé ara, en gran manera, educar els catalans en l'auto-consciència de l'estat de dret del nostre plet nacional.

...fomentar la més estreta unió dels catalans enfront de l'enemic comú, és complir una de les necessitats més tràgicament sentides en la nostra terra".

D. Girona i Llagostera.

"Crec que avui escau'a plenament l'aital publicació de plena ortodòxia patriòtica, allunyada de tot matis i tendència de partit, mantenint una orientació netament i exclusivament nacionalista. CLARIS podria fer, amb aquest ideari, una gran tasca en bé de Catalunya...".

F. Roda i Ventura.

"Crec que un periòdic que faci crítica —no censura, si no és estrictament necessària— del Govern de Catalunya no ha de fer més que bé, tant més si està atent a l'actuació dels polítics espanyols, fomenta la solidaritat de totes les terres catalanes i situa tothora el nostre poble en el moviment internacional".

M. Serra i Moret.

Si voleu seguir la vibració patriòtica del moment
a Catalunya i ajudar a consolidar una obra d'ideal,
allunyada de les rivalitats partidistes, subscriuiu-
vos al "CLARIS".

Solament val 10 ptes. anuals.

N'és director el Sr. Maspons i Anglasell.

Llibre de la Natura

per SALVADOR MALUQUER i ANTONI PARRAMON

Preu: 3'50 pessetes

Lliçons d'Aritmètica

volums III i IV

per MARIA ESTEVE LLACH i CONCEPCIÓ VANDELLÓS

Preu: 2 ptes. cada un

Motors hidràulics

per IOAN ROSICH, enginyer

Preu: 5 pessetes

Biografia de Francesc Flos i Calcat

per JOSEP PARUNELLA

Preu: 1 pesseta

ALGUNES PUBLICACIONS ESCOLARS DE L'EDITORIAL BARCINO

(Portaferrissa, 17 - Barcelona)

	Ptes.
CRUSAT: Curs d'Aritmètica general i aplicada. Primera part	5'00
KÖHNEL: Resum de Comptabilitat	1'00
VILA: Resum de Geografia de Catalunya. 5 volums	7'00
MARVÀ: Curs pràctic de Gramàtica Catalana	7'00
FABRA: La Conjugació dels verbs en català.	1'00
MARVÀ: Exercicis de Gramàtica Catalana. 6 volums: I, Ortografia; II, Morfologia; III-IV, Sintaxi; V, Prosòdia; VI, Formació de paraules. (Preu de cada volum: 1 pta.).	6'00
MARVÀ: Clau dels Exercicis de Gramàtica Catalana	1'50
FABRA: Diccionari Ortogràfic abreujat	1'50
JORDANA: Correspondència familiar i de societat	2'50
JORDANA: Com s'han d'escriure les cartes comercials	2'50
NICOLAU D'OLWER: Resum de Literatura Catalana	2'50
LLEONART: Manual d'Història de la Cultura	2'50
Les cent millors poesies líriques de la Llengua Catalana	3'50

Edició
genuïnament
catalana
de
propaganda
racial

TOTS

els amants de les
nostres belles coses
adquireixen, setmanalment,
el Carnet

SEGELLS

'CATALUNYA'

Publicat per
EDICIONS «VÀRIA»

Apartat de Correus 1229
BARCELONA

Cada dia la Ràdio Associació de Catalunya
radia la següent pregunta:

***-Ja sou de l'Associació Protectora de
l'Ensenyança Catalana?... (Arcs, 1, pral.)***

a la qual atenció nosaltres corresponem
fent la següent recomanació:

***Feu-vos socis de la Ràdio Associació
de Catalunya! (Rambla dels Estudis, 8, 1.ª)***